

Výroba zákusků a dortů (kód: 29-007-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Potravinářství a potravinářská chemie (kód: 29)
Týká se povolání:	Cukrář
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Příjem a uchovávání surovin a polotovarů pro výrobu cukrářských výrobků	3
Volba technologického postupu pro výrobu zákusků a dortů	3
Příprava, výpočet spotřeby a úprava surovin pro přípravu cukrářských výrobků	3
Zhotovování cukrářských těst, hmot a polotovarů	3
Dělení, tvarování, plnění těst a dávkování hmot	2
Příprava a použití základních náplní a polev	3
Tepelná úprava cukrářských výrobků	3
Dohotovování a zdobení zákusků a dortů	3
Uchovávání, balení a expedice cukrářských výrobků	3
Posuzování jakosti cukrářských surovin, polotovarů a hotových výrobků	3
Prodej cukrářských výrobků	3
Obsluha a seřizování strojů a zařízení na výrobu cukrářských výrobků	3
Provádění hygienicko-sanitační činnosti v cukrářské výrobě, dodržování bezpečnostních předpisů a zásad bezpečnosti potravin	3
Vedení provozní evidence při výrobě a prodeji cukrářských výrobků	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 25.2.2013

Kritéria a způsoby hodnocení

Příjem a uchovávání surovin a polotovarů pro výrobu cukrářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyplnit žádanku	Praktické předvedení
b) Převzít suroviny, zkontrolovat množství a kvalitu surovin a polotovarů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Uskladnit suroviny, polotovary a přísady	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba technologického postupu pro výrobu zákusků a dortů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit vhodný technologický postup a organizaci výroby pro přípravu zákusků a dortů, navrhnout kritické body	Ústní ověření
b) Zvolit a připravit vhodné pomůcky, nástroje, případně stroje a zařízení v souladu s technologickým postupem	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Příprava, výpočet spotřeby a úprava surovin pro přípravu cukrářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vypočítat spotřebu surovin pro daný výrobek podle zvoleného technologického postupu (receptury)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Navážít potřebné množství surovin a přísad	Praktické předvedení
c) Připravit a upravit suroviny k technologickému zpracování	Praktické předvedení
d) Objasnit vlastnosti a způsoby úpravy použitých surovin s ohledem na technologický postup	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování cukrářských těst, hmot a polotovarů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Z navážených a upravených surovin zpracovat těsto nebo hmotu v požadované kvalitě a množství v souladu s technologickým postupem (recepturou)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Uchovat těsto, hmotu nebo polotovar v optimálních podmínkách pro další využití (zpracování)	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Dělení, tvarování, plnění těst a dávkování hmot

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit vhodný způsob tvarování těsta nebo hmoty podle charakteru výrobku	Ústní ověření
b) Vytvarovat těsto nebo hmotu do požadovaného tvaru (podle obecných pravidel nebo podle vlastního návrhu), v souladu s technologickým postupem umístit na plech	Praktické předvedení

Dělení, tvarování, plnění těst a dávkování hmot

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
c) Nadávkovat hmotu do forem	Praktické předvedení
d) Připravené těsto nebo hmotu naplnit náplní nebo ovocem nebo dochutit jinými ingrediencemi v souladu s recepturou	Praktické předvedení
e) Uplatnit estetická pravidla při zhotovování výrobků	Praktické předvedení

Je třeba splnit kritérium a), z kritérií b) a c) stačí splnit jedno, kritérium d) je třeba splnit, pokud je to v souladu s technologickým postupem.

Příprava a použití základních náplní a polev

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit vhodný druh náplně a polevy s ohledem na charakter a trvanlivost výrobku	Ústní ověření
b) Připravit a zpracovat náplně, polevy, ozdoby z různých druhů surovin pro dohotovení výrobku podle technologického postupu	Praktické předvedení
c) Uskladnit náplně, polevy a ozdoby na potřebnou dobu	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Tepelná úprava cukrářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit vhodný režim tepelné úpravy	Ústní ověření
b) Připravit zařízení pro tepelnou úpravu, nastavit vhodný režim v souladu s technologickým postupem	Praktické předvedení
c) Upéct výrobky a vyjmout z pece, posoudit stupeň propečení výrobku	Praktické předvedení
d) Usmažit výrobky na pánvi	Praktické předvedení
e) Uvařit výrobky	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Upečené, uvařené nebo usmažené výrobky připravit pro další zpracování	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit kritéria a), b) a f), z kritérií c), d) a e) stačí splnit jedno.

Dohotovování a zdobení zákusků a dortů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dohotovit zákusky a dorty podle technologického postupu a podle charakteru výrobku (ručně nebo strojově)	Praktické předvedení
b) Ozdobit zákusky a dorty v souladu s obecnými pravidly a estetickými principy (podle návrhu nebo podle vlastní fantazie)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zkontrolovat hmotnost, velikost a tvar výrobku	Praktické předvedení a metrologické měření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Uchovávání, balení a expedice cukrářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uchovat zákusky a dorty s ohledem na požadovanou trvanlivost, kvalitu a bezpečnost potravin podle zásad a pravidel	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Připravit vhodný balicí materiál a zabalit cukrářský výrobek k expedici a označit jej	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Posuzování jakosti cukrářských surovin, polotovarů a hotových výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Kontrolovat kritické body při výrobě	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést výstupní kontrolu hotových výrobků z hlediska bezpečnosti potravin, hmotnosti, velikosti a vzhledu výrobku, připravit vzorky a provést senzorickou analýzu	Praktické předvedení a ústní ověření
c) V případě potřeby vyvodit nápravu a opatření ze zjištěných výsledků	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Prodej cukrářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vystavovat nabídkový sortiment cukrářských výrobků v souladu s estetickými principy a hygienickými předpisy	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Obsluhovat zákazníka, dodržovat zásady prodeje cukrářských výrobků	Praktické předvedení
c) Připravit vhodný balicí materiál a zabalit cukrářský výrobek	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha a seřizování strojů a zařízení na výrobu cukrářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Obsluhovat stroje a zařízení v souladu se zásadami bezpečnosti práce	Praktické předvedení
b) Kontrolovat stroje a zařízení před zahájením chodu a v průběhu technologického procesu	Praktické předvedení, sledování
c) Provést čištění a běžnou údržbu použitých strojů a zařízení	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění hygienicko-sanitační činnosti v cukrářské výrobě, dodržování bezpečnostních předpisů a zásad bezpečnosti potravin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dodržovat hygienické předpisy, osobní hygienu a zásady bezpečnosti potravin	Praktické předvedení
b) Používat pracovní oděv a ochranné pomůcky	Praktické předvedení
c) Dodržovat sanitační řád	Praktické předvedení

Provádění hygienicko-sanitační činnosti v cukrářské výrobě, dodržování bezpečnostních předpisů a zásad bezpečnosti potravin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
d) Dodržovat zásady bezpečnosti, hygieny práce a ochrany zdraví při práci a požární prevence	Praktické předvedení
e) Rozlišovat specifická bezpečnostní rizika související s manipulací se strojním vybavením a s výkonem pracovních činností při výrobě zákusků a dortů	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení provozní evidence při výrobě a prodeji cukrářských výrobků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vést předepsanou provozní evidenci v cukrářské výrobě a při prodeji cukrářských výrobků	Praktické předvedení

Je třeba splnit toto kritérium.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - http://katalog.nsp.cz/karta_p.aspx?id_jp=100230&kod_sm1=28).

Všechny osoby, které se přímo zúčastní praktické zkoušky, musí mít platný průkaz pracovníka v potravinářství (zdravotní průkaz).

Ověřování by mělo být pokud možno spojeno v navazující činnosti vedoucí k dohotovení finálního výrobku, resp. běžných druhů zákusků a dortů s využitím technologických postupů, estetických pravidel a hygienických zásad při přípravě jednotlivých komponent a hotových výrobků.

Uchazeči bude zadána příprava konkrétního výrobku (minimálně 2 druhy zákusků nebo dortů) ze základních druhů těst a hmot, včetně pemikového těsta. Množství (počet) výrobků určí zkoušející.

Při ověřování kompetencí zejména formou praktického předvedení zkoušející sleduje dodržování hygienických zásad při výrobě potravin a dodržování technologického postupu, aby byla zajištěna kvalita potravin z hlediska výživy. Dále je třeba posuzovat hospodárné využívání surovin, dodržování ekologických principů při výrobě, bezpečné provádění všech úkonů a časové zvládnutí jednotlivých operací.

Při hodnocení hotového výrobku bude provedeno sensorické hodnocení, kontrola jakosti a hmotnosti výrobku a provedena ochutnávka, při níž budou prokázány charakteristické vlastnosti typické pro daný typ výrobku (zákusku, dortu). Předmětem hodnocení je i estetická stránka, kreativita a manuální zručnost uchazeče.

Zkoušející ověřuje hodnoticí kritéria průběžně při plnění příslušných odborných způsobilostí.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil pro všechny kompetence, nebo „newhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „newhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí mít zdravotní průkaz pro práci v potravinářství a musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání cukrář a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti cukrářské výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti potravinářství, gastronomie, hotelnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti cukrářské výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti potravinářství, gastronomie, hotelnictví a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti cukrářské výroby nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na potravinářskou technologii nebo gastronomii a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti cukrářské výroby nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícím orgánem nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro zajištění zkoušky podle tohoto hodnoticího standardu je třeba mít k dispozici cukrářskou dílnu vybavenou na patřičné úrovni, tzn. minimálně následující materiálně-technické vybavení:

- Suroviny pro přípravu běžných druhů zákusků a dortů
- Chladicí zařízení pro uchovávání surovin, pomocných látek a hotových cukrářských výrobků
- Váhy
- Pomůcky na úpravu surovin, tvarování těst a hmot, zdobení dortů a zákusků apod.
- Technologické postupy a receptury
- Příjemky, výdejky zboží a surovin
- Katalog cukrářských výrobků
- Stroje a zařízení na výrobu těst, hmot, náplní, polev apod.
- Zařízení na pečení a smažení výrobků
- Vhodný obalový materiál
- Prostor na aranžování výrobků
- Vybavení pro servírování zákusků a dortů
- Odpovídající technické vybavení a čisticí prostředky nutné k zajištění hygieny a sanitace provozu
- Přísun energie odpovídající bezpečnostním předpisům

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání.

Doba přípravy na zkoušku

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 20 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.